

Tulevaisuusvaikuttava TKI-kumppanuus

Sipari Salla, FT, yliopettaja

Nea Vänskä, väitöskirjatutkija, TtM, lehtori

Metropolia ammattikorkeakoulu, Tulevaisuuskestävä terveys ja hyvinvointi
innovaatiokeskittymä

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

CoMe RDI

 Metropolia

Tulevaisuusvaikuttavaa TKI-kumppanuutta on kehitetty monivaiheisessa sekä tutkimusperustaisessa prosessissa Metropolia Ammattikorkeakoulussa Opetus- ja kulttuuriministeriön profilointirahoituksella:

REcoRDI – Platform ecosystem for strengthening of RDI activities in multidisciplinary rehabilitation (2019–2022) yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Hytke – Kestävää hyvinvointia yhdessä tutkimalla ja kehittämällä (2021–2024) yhteistyössä UEF ja Demos Helsinki.

Konkreettinen toimintamalli
Viitekehys
Arviointi

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

**DEMOS
HELSINKI**

 Metropolia

Osallistavalla ja
osallistuvalla
on merkitysero

Osallistuva TKI-kumppanuus

- Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa asianosaisten toimijoiden **kanssa** (ei ‘heille’, ‘heistä’, tai “heitä” varten)
 - Muutos tutkimuksen kohteesta kumppaniksi.
- Osallistuva TKI-kumppanuus on **vastavuoroista yhteistoimintaa**, jossa aiheeseen liittyvät toimijat voivat osallistua **yhdenvertaisesti** prosessin kaikissa vaiheissa
 - Potilas / kansalainen / ammattilainen ym. on mukana tutkimuksen suunnittelusta alkaen tuoden mukaan oman asiantuntijuutensa, jota hyödynnetään yhteisen tavoitteen saavuttamisessa.
- Osallistuva TKI-kumppanuus on **vuorovaikutuksessa** muotoutuva **toimintakulttuuria**
 - **Yhteistoimijuus** perustuu kunnioitukseen, luottamukseen ja avoimutteen ja asianosaiset osallistuvat aktiivisesti päätöksiin ja vastuun kantaan.

(INVOLVE 2012; Greenhalgh et al. 2016; Buffel 2018; Sipari et al. 2020; Sipari ym. 2022)

Hyötyjä

- Kompleksiset ilmiöt vaativat osaamisen yhdistelyä
- Yhdenvertaisuus ja yhteistoimijuus tutkitun tiedon ja innovaatioiden tuottamisessa ja hyödyntämisessä – **oikeus osallistua ja vaikuttaa**
- Merkitykselliset tutkimusaiheet ja arjesta kumpuavat tarpeet
- Tutkimuksen ja käytännön välinen kuilu siltautuu
- Tutkimustiedon ja tulosten saavutettavuus ja käyttökelpoisuus arjessa
- Yhteinen oppiminen, sosiaalinen pääoma, sosiaalinen kestävyys
- Eettinen kestävyys
- Rahoittajien ja julkaisutahojen edellytykset

Esimerkiksi
vertaisarvioitu
tiedelehti **Research
involvement and
engagement** julkaisee
tutkimuksia, jotka on
tehty
moninäkökulmaisessa
kumppanuudessa.

(Domecq ym. 2014; Staley 2009; Ketelaar ym. 2020; Nind 2016; Clarke ym. 2019;
Sipari ym. 2020; Lehtonen ym. 2019; Pozniak ym. 2021, Sipari ym. 2023)

Tulevaisuusvaikuttava TKI-kumppanuus

Sipari ym. 2024

 Metropolia

OSALLISTUVA TKI-KUMPPANUUS KESTÄVÄN HYVINVOINNIN EDISTÄMISEKSI 2021-2024

Kirjallisuushaut

TUTKIMUSHAASTATTELUT

Osallistuvan TKI-kumppanuuden ydintekijät

- Haastattelut n=20
- Osallistujat n=27
- Äänitettyä aineistoa yhteensä 574 min
- Yhden haastattelun kesto keskimäärin 29 min, vaihteluväli 14-68 min

Osallistuvan TKI-kumppanuuden kehittävä arviointi

- Haastattelut n=12
- Osallistujat n=26
- Äänitettyä aineistoa yhteensä 734 min
- Yhden haastattelu kesto keskimäärin 61 min, vaihteluväli 36-81 min

YHTEISKEHITTÄMISTILAISUUDET

Työpajat n=26

- Osallistujat n=400
- Yhteiskehittelyaineistot ja yhteenvedot

Tapahtumat n=2

- Kestävän hyvinvoinnin tulevaisuustyöpaja, 1 pv, osallistujat n=50
- Kansainvälinen Futures Arena -tapahtuma, 2 pv, osallistujat n=90

KEHITTÄVÄ KOULUTUSPROSESSI

- Koulutuksen laajuus 5 op, 4 koulutuskertaa
- Osallistujat n=34 kansallisesta ja kansainvälisestä verkostosta
- Koulutuskertojen yhteiskehittelyaineistot ja yhteenvedot n=7 sekä kehittämistehtävät n=10

PILOTOINTI

- Pilottiprojektit n=13
- Kysely pilotoijille osallistuvan TKI-kumppanuuden kehittävästä arvioinnista, vastaukset n=27

YHTEISEN
YMMÄRRYKSEN
RAKENTAMINEN

Hankkeen ohjausryhmä
+ innovaatiokeskittymien
johtotiimi 1 x / vuosi
(yht. 3 kertaa)

Johdon kokoukset
1-4 kertaa vuodessa
(yht. 6 kokousta)

Kehittävä arviointi
hankeverkostossa
1-2 kertaa vuodessa
(yht. 5 kertaa)

TULOSTEN
YHTEENVETO

Osallistuva TKI-kumppanuus -viitekehys

- Osallistuva TKI-kumppanuus on **orientaatio** TKI-toimintakulttuurin rakentamiseen.
- Se kuvaa suhdetta ja tapaa ymmärtää sekä toteuttaa TKI-yhteistoimintaa.

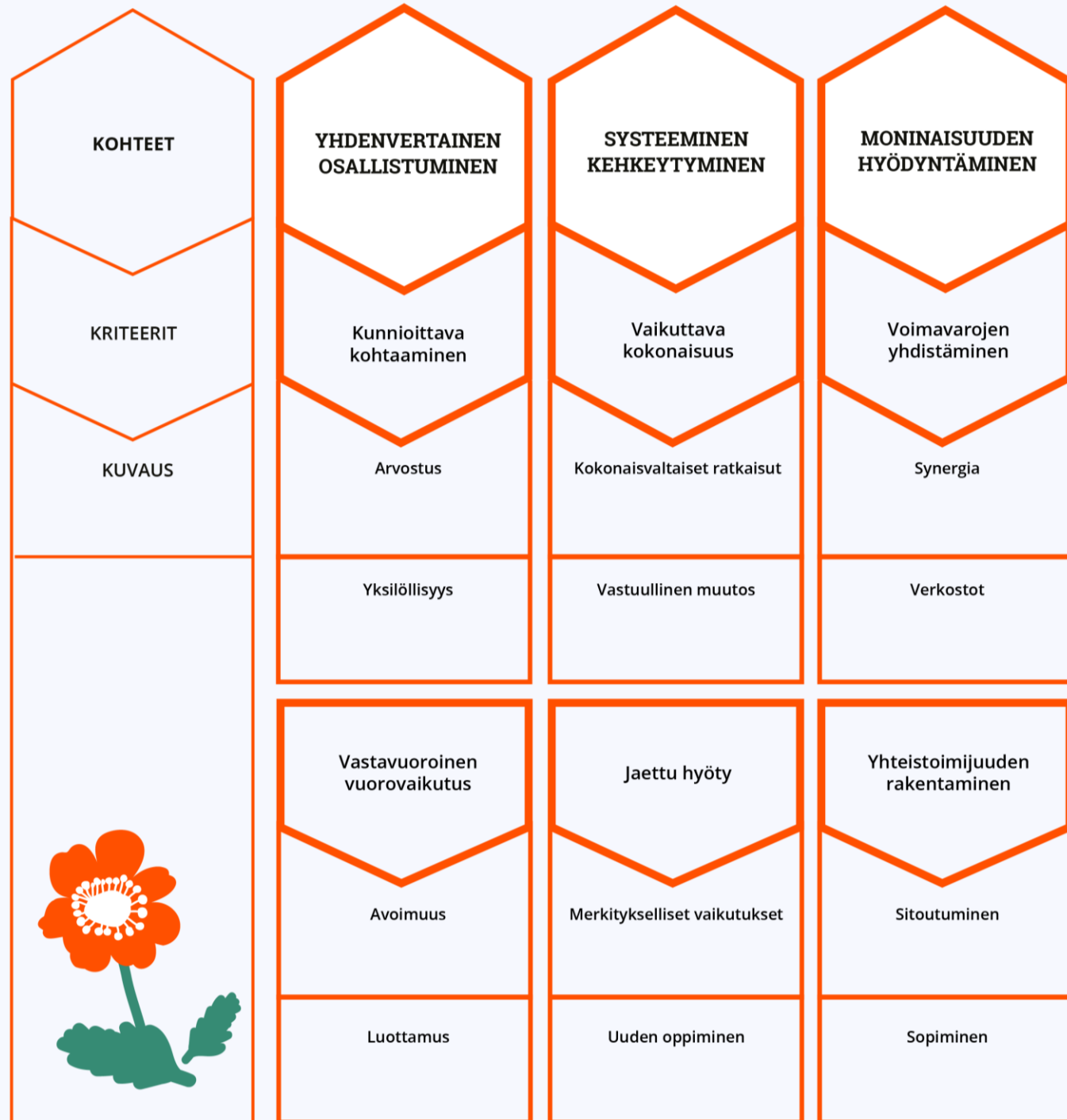

Osallistuvan TKI-kumppanuuden kehittävä arviointi

- Arviointi **kohdistuu** yhteistoimintaan osallistuvassa TKI-kumppanuudessa, joka muotoutuu kontekstisidonnaisesti ilmiölähtöisessä TKI-prosessissa.
- Arvioinnin **tarkoituksena** kehittää osallistumista mahdollistavaa ja kumppanuusperustaista TKI-yhteistoimintaa.
- **Tavoitteena** yksilöiden ja yhteisöjen voimaantuminen reflektion ja dialogin kautta.
- Systeemisen **arviointikäsitys**: arviointi kohdistuu vuorovaikutukseen, yhteisvaikutuksessa tuotettuun muutokseen ja tavoitteen mukaiseen toimintaan tietyssä ympäristössä.

ARVIOINTIKOHDE:
YHDENVERTAINEN
OSALLISTUMINEN

Arvioinnin tekijä(t):

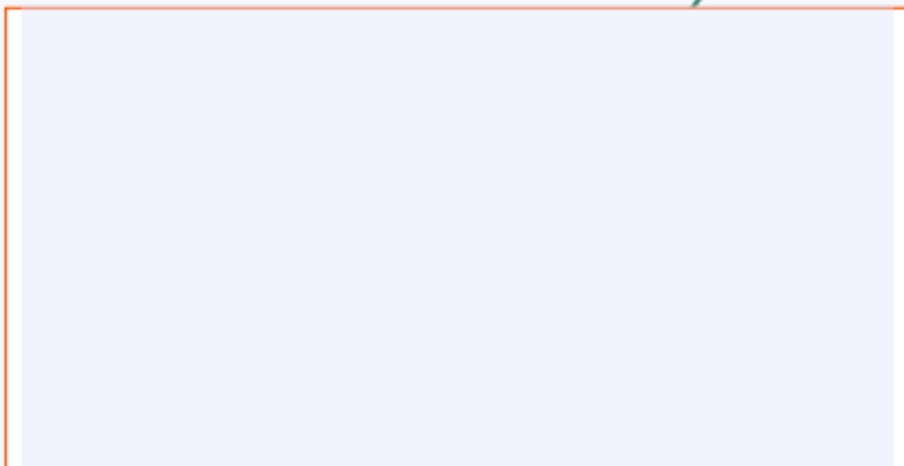
Päivämäärä:

KRITEERI	KRITEERIN KUVAUS	ESIMERKKEJÄ	KUVAUksen ARVIOINTI ASTEIKON MUKAAN	HUOMIOITA
Kunniottava kohtaaminen:	<i>Toimijat arvostavat toisiaan.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Kohtaaminen on ennakkaluulotonta ja myönteistä. Kohtelu on reilua, oikeudenmukaista ja tasapuolista. Tittelit tai valta-asetelmat eivät ohjaa esittäytymistä, ryhmittymistä tilaan tai toimintaa. Kaikkien ajatukset ja näkemykset ovat tärkeitä ja niitä käsitellään yhdessä. 		
	<i>Moninaisuutta kunnioitetaan kohtaamalla kaikki toimijat yksilöllisesti.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Toimijat tutustuvat toisiinsa. Osallistuminen mahdollistetaan joustavasti huomioiden yksilölliset tarpeet ja toimintakyky. Tunnistetaan erilaiset tavot ja tahti vuorovaikutuksessa. Huomioidaan vuorovaikutuksen saavutettavuus ja esteettömyys, esimerkiksi selkeä ja ymmärrettävä kielenkäyttö. 		
Vastavuoroinen vuorovaikutus	<i>Vuorovaikutus on avointa yhdessä toimimiselle.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Toimijat ovat aktiivisesti ja uteliaina mukana yhteistoiminnassa. Toimijat ovat avoimia oppimaan toisiltaan, jakamaan osaamistaan ja vaikuttamaan toisten toimijoiden asiantuntijuudesta. 		
	<i>Vuorovaikutus perustuu luottamukseen.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Yhteishenkeä, innostusta ja uskoa yhdessä tekemiseen vahvistetaan, esimerkiksi vapaamuotoisella keskustelulla ja kiireettömällä yhdessäololla. Keskustelu on rakentavaa, rikastavaa ja kannustavaa. Ristiriidaisista, epäonnistumisista ja kaikista muistakin asioista voidaan keskustella rehellisesti ja luottamuksellisesti. Ilmapöytä on turvallinen ja sallii epävarmuutta ja erilaisia näkemyksiä sekä rohkaisee keskeneräisten ajatusten esille tuomiseen. 		

TULOSTEN HYÖDYNTÄMINEN 1/2

- * Arviointitulosten hyödyntäminen ja niistä keskustelu ovat luonteeltaan dialogisia, reflektioivia, oppimista ja kehittämistä edistävää sekä uutta tuottavia.

Mitkä ovat vahvuuksia?

Mitä muutetaan / kehitetään?

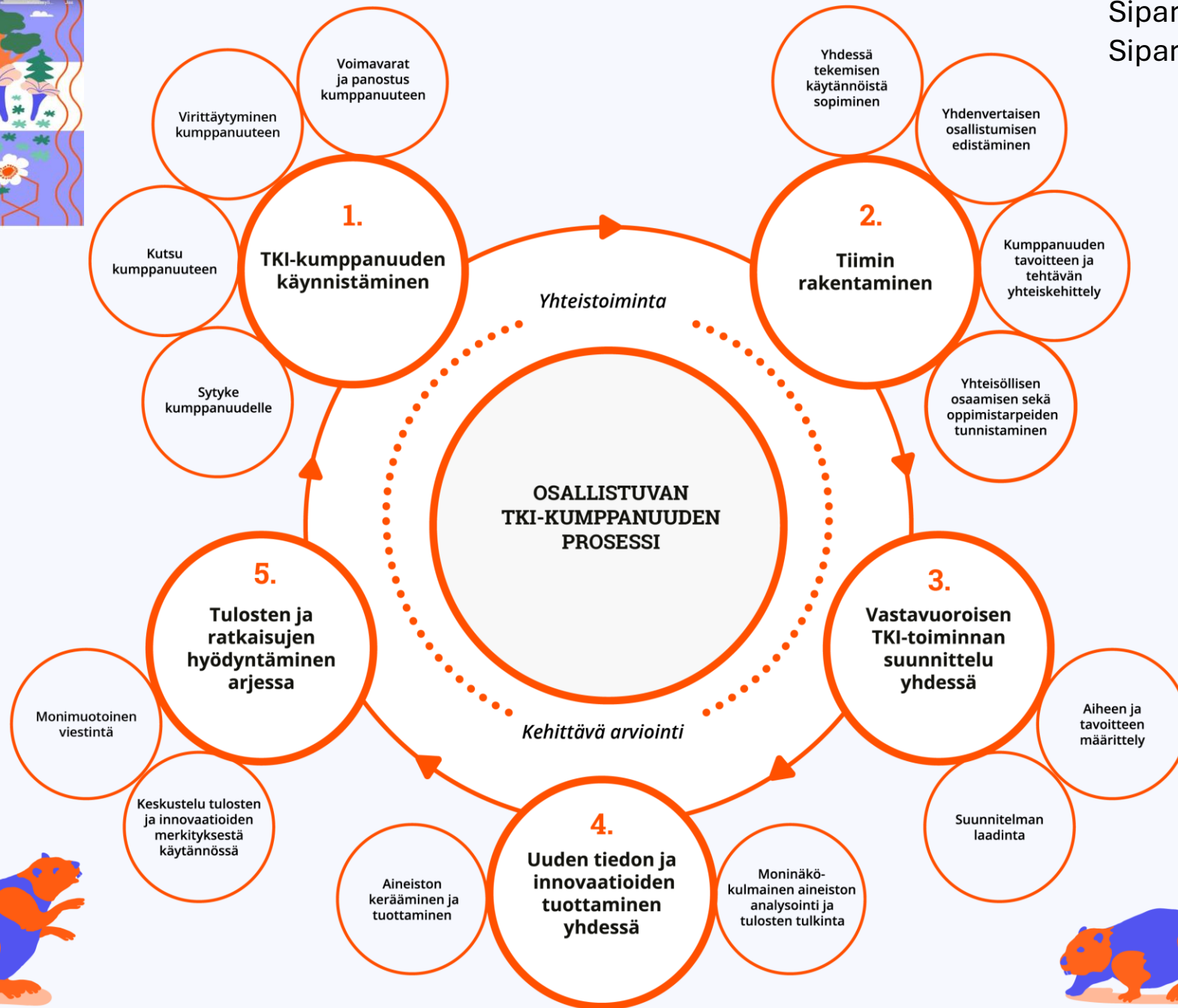
Konkreettiset tehtävät / toimenpiteet?

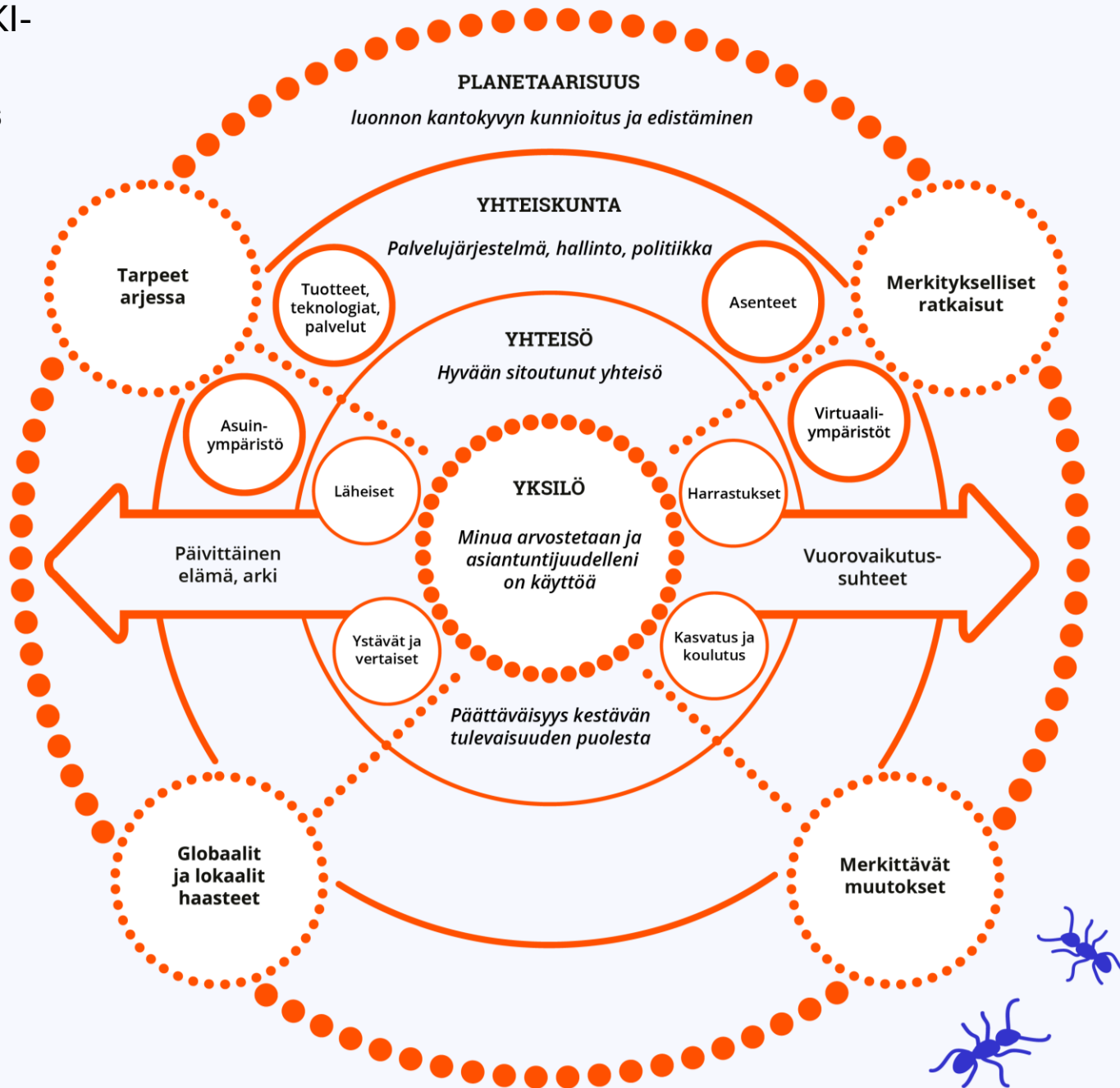
TULOSTEN HYÖDYNTÄMINEN 2/2

- * Tulosten perusteella voi tehdä toimintasuunnitelman esimerkiksi taulukkoon jäsentämällä: tehtävät, aikataulu, vastuut, tulokset ja seuranta.

TOIMINTASUUNNITELMA			
Tehtävät	Aikataulu	Vastuut	Tulokset / seuranta

Tulevaisuusvaikuttavan TKI-kumppanuuden systeeminen kokonaisuus

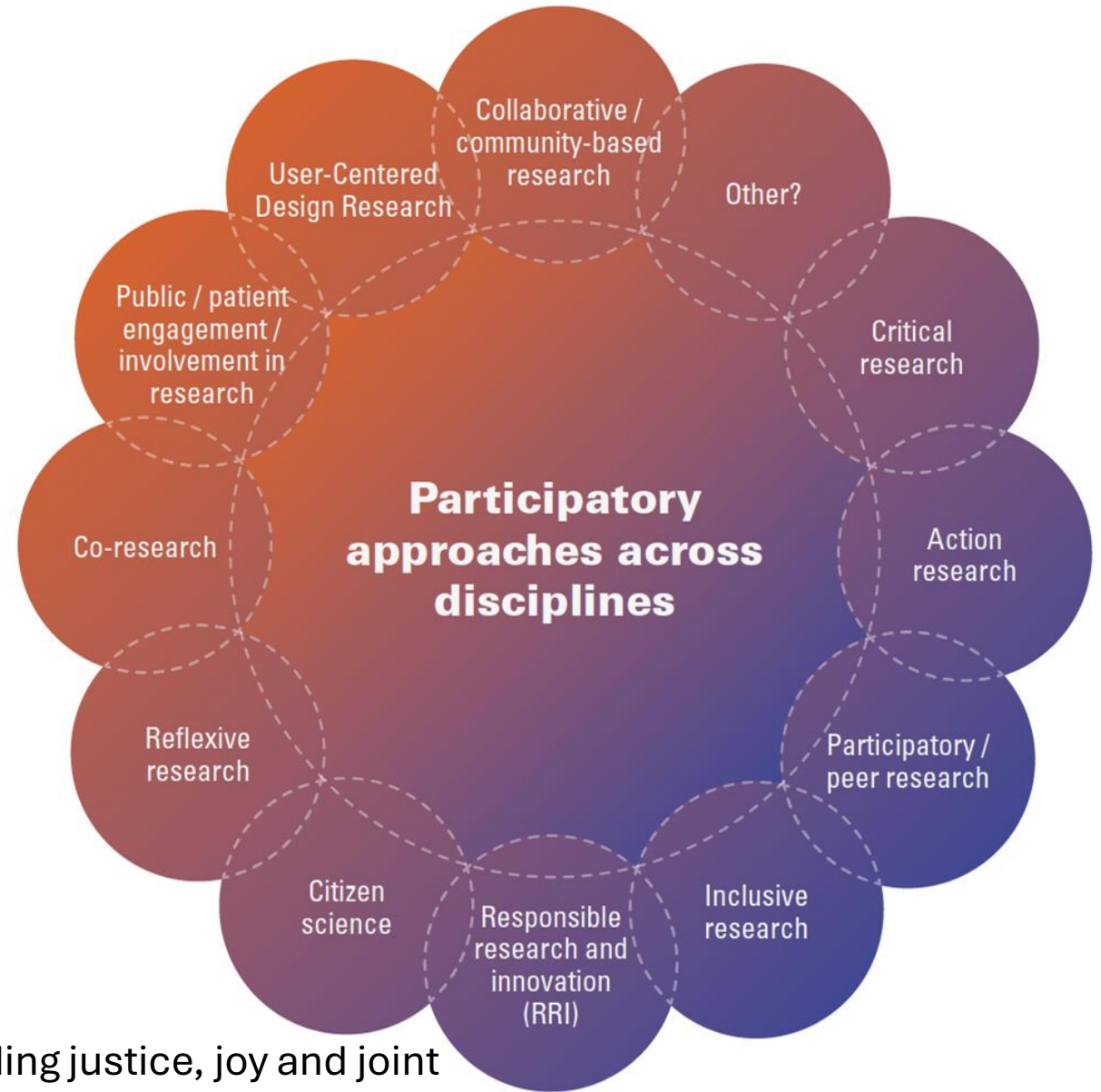

Tulevaisuusvaikuttava TKI-kumppanuus

- Sosiaaliset innovaatiot rakentuvat TKI:n eli tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan ja yhdessä oppimisen integraatiolla.
- Ilmiölähtöisissä TKI-ekosysteemeissä on mahdollista luoda merkittävää myönteistä muutosta kestävästä kehityksestä edistään.
- Tulevaisuusvaikuttavuus syntyy monien toimijoiden, tekijöiden ja TKI-prosessien ja niiden tulosten yhteisvaikutuksesta.
- Linearisesta vaikuttavuuskäsityksestä edetään systeemiseen vaikuttavuuskäsitykseen.
- Osallistuva TKI-kumppanuus tarjoaa viitekehyksen, toimintamallin ja arviointivälineen, jolla kumppanusperustaista yhteistoimintaa voidaan tietoisesti rakentaa sosiaalisten innovaatioiden kehittämisessä.

- Sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttäjien osallistumiseen ja osallisuuteen perustuvat lähestymistavat tutkimuksessa ovat lisääntyneet ja laajentuneet.
- Monia erilaisia tutkimusstrategioita, jotka tunnistavat sidosryhmien osallistumisen tärkeyden ja pyrkivät integroimaan osallistumisen arvot ja TKI-prosessiin (Burns et al. 2022).
- Käsitteistö on moninaista (Hoekstra et al. 2020; Vaughn & Jacquez 2020).

Ritvos, Sipari, Vilkuna, Vänskä. 2024. Co-curiosity – building justice, joy and joint mission into RDI partnerships. <https://www.theseus.fi/handle/10024/818302>

OSALLISTUVA TUTKIMUS- KUMPPANUUS

MALLI

Yhteistoiminta
kuntoutuksen soveltavassa
tutkimuksessa

Kehittävä ja
eettinen arviointi

1. Tutkimuskumppanuuden käynnistäminen
2. Tutkimusryhmän rakentaminen
3. Vastavuoroinen tutkimuksen yhteissuunnittelu
4. Uuden tutkimustiedon tuottaminen yhdessä
5. Tutkimustiedon hyödyntäminen arjessa

Participatory Research Partnership in Rehabilitation

Salla Sipari, Nea Vänskä, Krista Lehtonen, Sari Helenius, Sara Väisänen & Toini Harra

OSALLISTUVA
TUTKIMUS-
KUMPPANUUS

A jointly designed activity culture in scientific research
The Participatory Research Partnership model

Esimerkki mallin soveltamisesta

Kulmala Meri, Spišák Sanna & Venäläinen Satu (toim.) 2023. *Kanssatutkimus. Ihanteet ja käytännöt*. Tampere: Tampere University Press.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-359-042-7>

VAIHEET TIEDON YHTEISTUOTANNON MALLI

Kuvio 1. Tiedon yhteistuotannon malli.

KANSSA-TUTKIMUS

IHANTEET JA KÄYTÄNNÖT

Toimittaneet
Meri Kulmala
Sanna Spišák
Satu Venäläinen

Osallistuva tutkimuskumppanuus kuntoutuksen soveltavassa tutkimuksessa. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Krista Lehtonen
Nea Vänskä
Sari Helenius
Toini Harra
Salla Sipari

DOI: <https://doi.org/10.37451/kuntoutus.100139>

NUMERO
Vol 43 Nro 3 (2020)
OSASTO
Tieteelliset artikkelit

Open Access Article

Participatory Research Partnership in Rehabilitation—Co-Development of a Model for Collaboration Process

by Salla Sipari ^{1,*} Nea Vänskä ² Krista Lehtonen ² Sari Helenius ¹ Toini Harra ¹ Anu Kinnunen ³ Sara Väisänen ² and Ira Jeglinsky ⁴

¹ Department of Wellbeing, Metropolia University of Applied Sciences, 00920 Helsinki, Finland

² Department of Rehabilitation and Examination, Metropolia University of Applied Sciences, 00920 Helsinki, Finland

³ Department of Future Health Care Services, Lapland University of Applied Sciences, 94600 Kemi, Finland

⁴ Graduate School and Research, Arcada University of Applied Sciences, 00550 Helsinki, Finland

* Author to whom correspondence should be addressed.

Disabilities 2023, 3(3), 410–425; <https://doi.org/10.3390/disabilities3030027>

Received: 14 June 2023 / Revised: 4 September 2023 / Accepted: 5 September 2023 /

Published: 7 September 2023

Vertaisarvioidut
tutkimukset

Lehtonen, K. ym. 2020. **Osallistuva tutkimuskumppanuus kuntoutuksen soveltavassa tutkimuksessa.** Kuvaileva kirjallisuuskatsaus. *Kuntoutus* 43, 3, 6–19.

Sipari, S. ym. 2023. **Participatory Research Partnership in Rehabilitation – Co-development of a Model for Collaboration Process.** *Disabilities* 3, 3, 410–425.

Sipari, S. ym. 2022. **Osallistuva tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiokumppanuus ammattikorkeakoulukontekstissa.** *Ammattikasvatuksen aikakauskirja* 24, 4, 10–27.

Hytke-hankkeen asiantuntijan ja vastuututkijan Salla Siparin puheenvuoro *Haluatko olla kohde vai kumppani tieteellisessä tutkimuksessa?* Metropolia TEDx -tapahtumassa 3.2.2021.

Salla Sipari, Metropolia TEDx, 3.2.2021.

Participatory Research Partnership in rehabilitation

A video about Participatory Research Partnership by Hytke expert Sara Väisänen, published on 26.9.2022.

Julkaisuja, podcasteja, videoita ja materiaaleja

Videot

<https://hytke.metropolia.fi/>

Kestävän hyvinvoinnin tulevaisuustyöpajat

Hytke-hanke järjesti 25.10.2022 [kestävän hyvinvoinnin tulevaisuustyöpäpäivän](#). Tähän on koottu päivän alustus- ja kommenttipuheenvuorojen videotallenteet ([videotallenteiden YouTube-soittolista](#)).

Mikä tekee elämästä hyvän? Hyvinvointi tulevaisuuskestävässä yhteiskunnassa.

Arto O. Salonen

HYTKE

Katso: YouTube

*Lue lisää julkaisusta:
Sipari S, Vänskä N & Helenius S. 2024.
Tulevaisuusvaikuttava TKI-kumppanuus*

Lähteitä

- Sipari S, Vänskä N, Lehtonen K, Helenius S, Harra T, Kinnunen A, Väisänen S, Jeglinsky I. Participatory Research Partnership in Rehabilitation—Co-Development of a Model for Collaboration Process. *Disabilities*. 2023; 3(3):410-425.
<https://doi.org/10.3390/disabilities3030027>
- Sipari S, Foster R, Helenius S, Vänskä N, Salonen A. Osallistuva tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiokumppanuus ammattikorkeakoulukontekstissa. *Ammattikasvatuksen aikakausikirja* 2022; 24(4), 10-27.
- Lehtonen K, Vänskä N, Helenius S, Harra T, Sipari S. Osallistuva tutkimuskumppanuus kuntoutuksen soveltavassa tutkimuksessa. *Kuvaileva kirjallisuuskatsaus, Kuntoutus* 2020;3:67–19.
- Sipari S, Vänskä N, Lehtonen K, Helenius S, Väisänen S, Harra T. Osallistuva tutkimuskumppanuus kuntoutuksessa. *Metropolia OIVA-sarja* 55, 2022.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-328-332-9>
- Sipari S, Vänskä N, Lehtonen K, Helenius S, Väisänen S, Harra T. Participatory Research Partnership in Rehabilitation. *Metropolia UAS OIVA-series* 55, 2022.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-328-342-8>